

ZESPOŁY WCZESNEGO REAGOWANIA a POSTĘPOWANIE W SEPSIE

Dr n med. Wojciech Przybylski *Lekarz ds. zakażeń szpitalnych*

Lek. Wojciech Gola *Kierownik OAiT*

XVII OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA SZKOLENIOWA
KONTROLI ZAKAŻEŃ SZPITALNYCH, JAKOŚCI OPIEKI I
ZARZĄDZANIA RYZYKIEM MEDYCZNYM

**„BEZPIECZNA HOSPITALIZACJA – KORZYŚCI DLA
PACJENTA, SZPITALA I SYSTEMU”**

3-5 CZERWCA 2019 r.

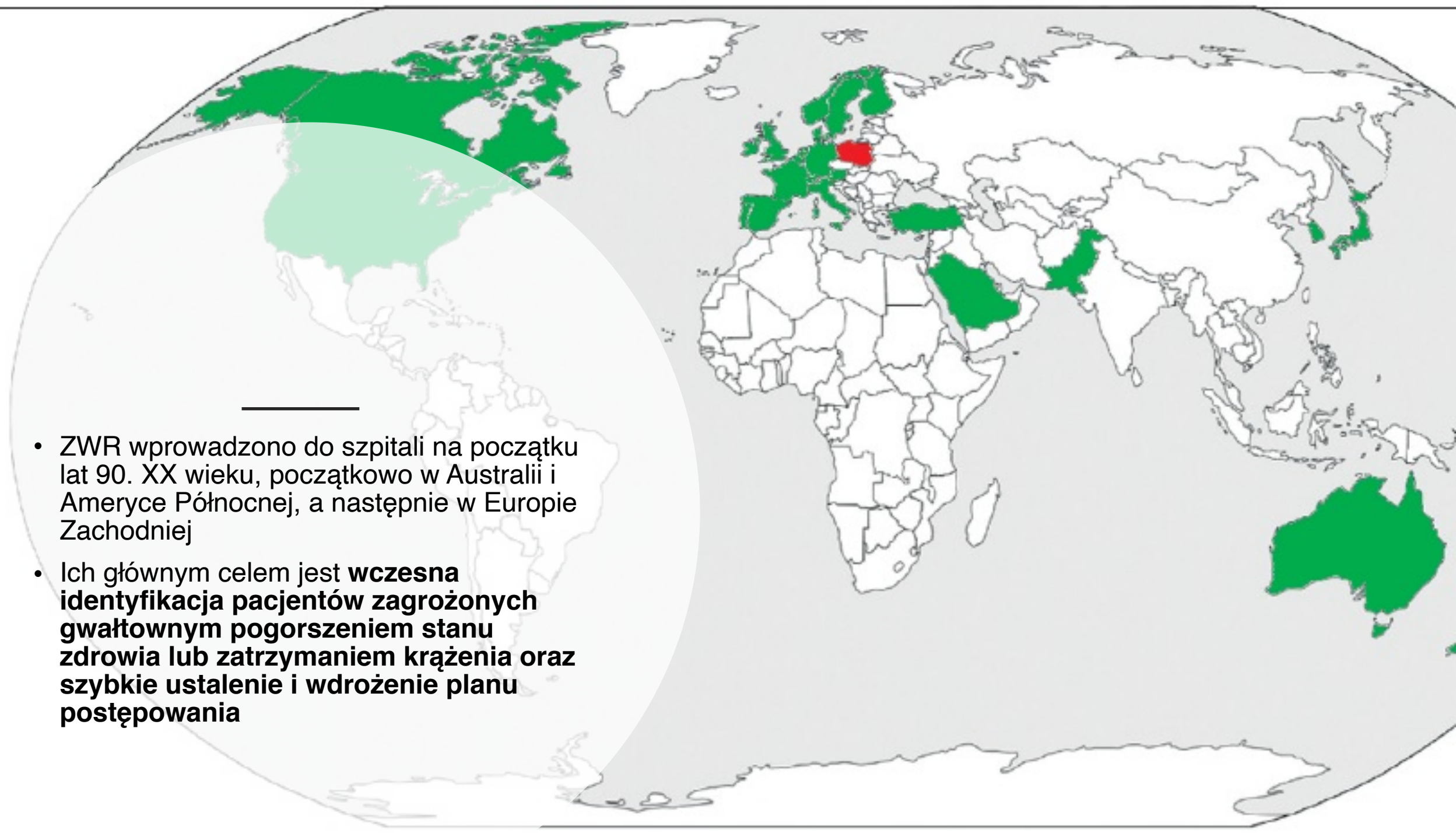

Agenda:

- Historia projektu ZWR na Świecie i w Polsce
- Koncepcja ZWR
- Cele Zespołów Wczesnego Reagowania
- Efekty wprowadzenia zespołów wczesnego reagowania do szpitali
- Kryteria wezwania ZWR
- Sepsa i wstrząs septyczny w świetle wytycznych SSC 2016
- Skala SOFA i qSOFA
- Postępowanie w sepsie - pakiety septyczne
- Sepsa – zalecenia antybiotykoterapii
- Sepsa – lokalne dane statystyczne
- Podsumowanie

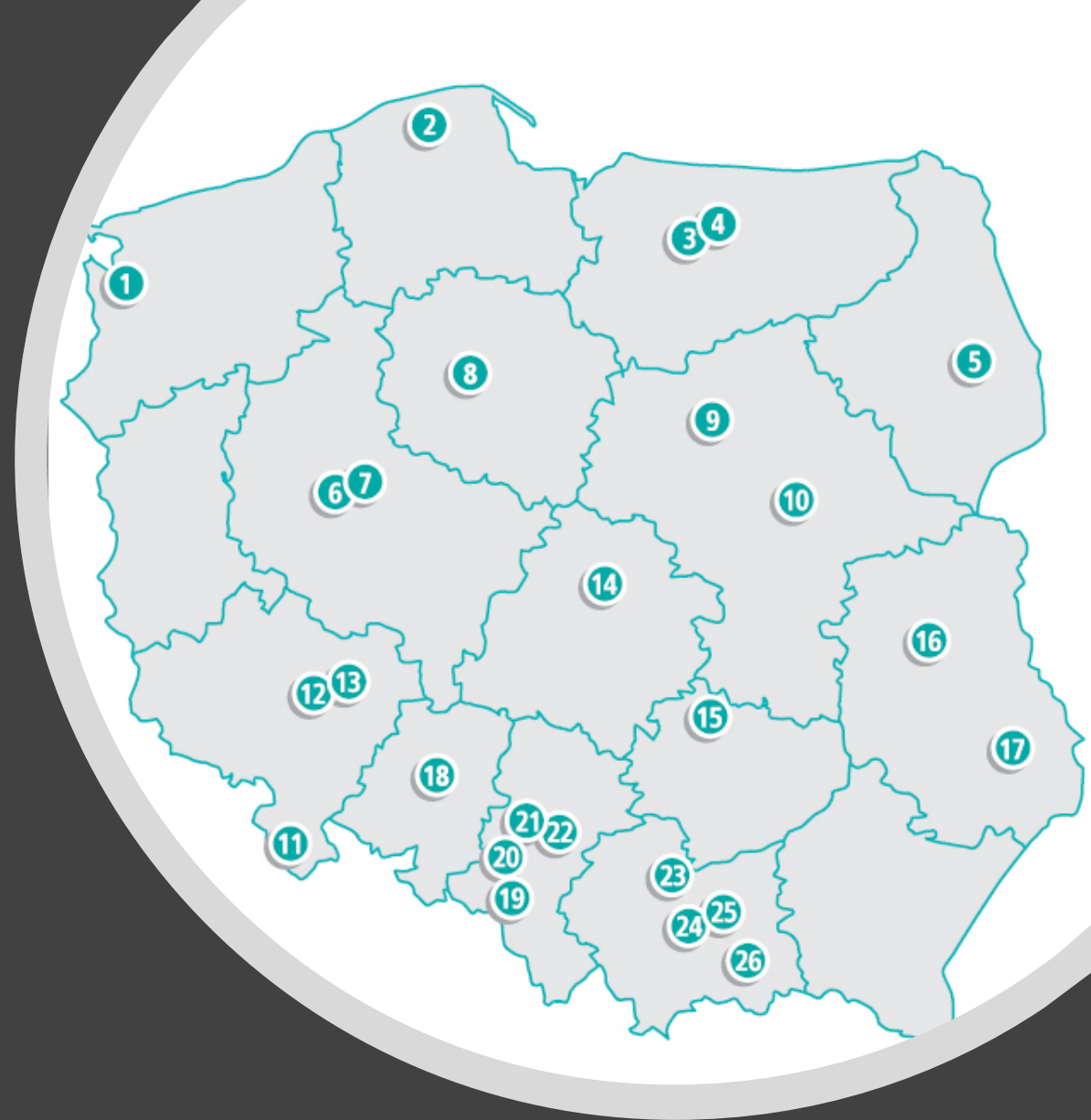

- ZWR wprowadzono do szpitali na początku lat 90. XX wieku, początkowo w Australii i Ameryce Północnej, a następnie w Europie Zachodniej
- Ich głównym celem jest **wczesna identyfikacja pacjentów zagrożonych gwałtownym pogorszeniem stanu zdrowia lub zatrzymaniem krążenia oraz szybkie ustalenie i wdrożenie planu postępowania**

ZWR w Polsce

- W październiku 2016 roku Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia rozpoczęło realizację projektu, który zakładał pilotażowe wprowadzenie ZWR w 26 polskich szpitalach. Do udziału w tym projekcie zaproszono średnie i duże jednostki (>200 łóżek)

Koncepcja ZWR opiera się na dwóch podstawowych założeniach:

- ❑ Wczesne rozpoznanie i wdrożenie leczenia poprawiają rokowanie u chorych w stanie zagrożenia życia
- ❑ Osoby wyszkolone w leczeniu takich stanów pracują w każdym szpitalu i powinny uczestniczyć w tym procesie.

Dodatkowe cele ZWR

- Pomoc w opiece nad pacjentem przenoszonym z OIT na inny oddział w pierwszych dobach po wypisie
- Wczesną identyfikację chorych, u których dalsza intensyfikacja leczenia nie przyniesie pacjentowi korzyści (wczesna rozmowa na temat terapii daremnej).

Na system ZWR składają się:

- ❑ System wczesnego powiadamiania ratunkowego
- ❑ Zespół interwencyjny, w którego skład wchodzi najczęściej, choć nie zawsze, pracownicy OIT.
- ❑ Zespoły te realizują zasady leczenia stanów nagłych tak jak w OIT, ale poza jego „murami” (tzw. *ICU without walls*), czyli w pewnym sensie **znoszą bariery między oddziałami**

Aby system ZWR funkcjonował prawidłowo, muszą być spełnione przynajmniej 3 podstawowe założenia:

- 1) wszyscy w szpitalu znają kryteria wezwania ZWR i wiedzą, pod jaki numer telefonu zadzwonić, gdy stan pacjenta się pogarsza i potrzebna jest pomoc
- 2) zawsze ktoś odbierze taki telefon
- 3) zawsze nadejdzie pomoc

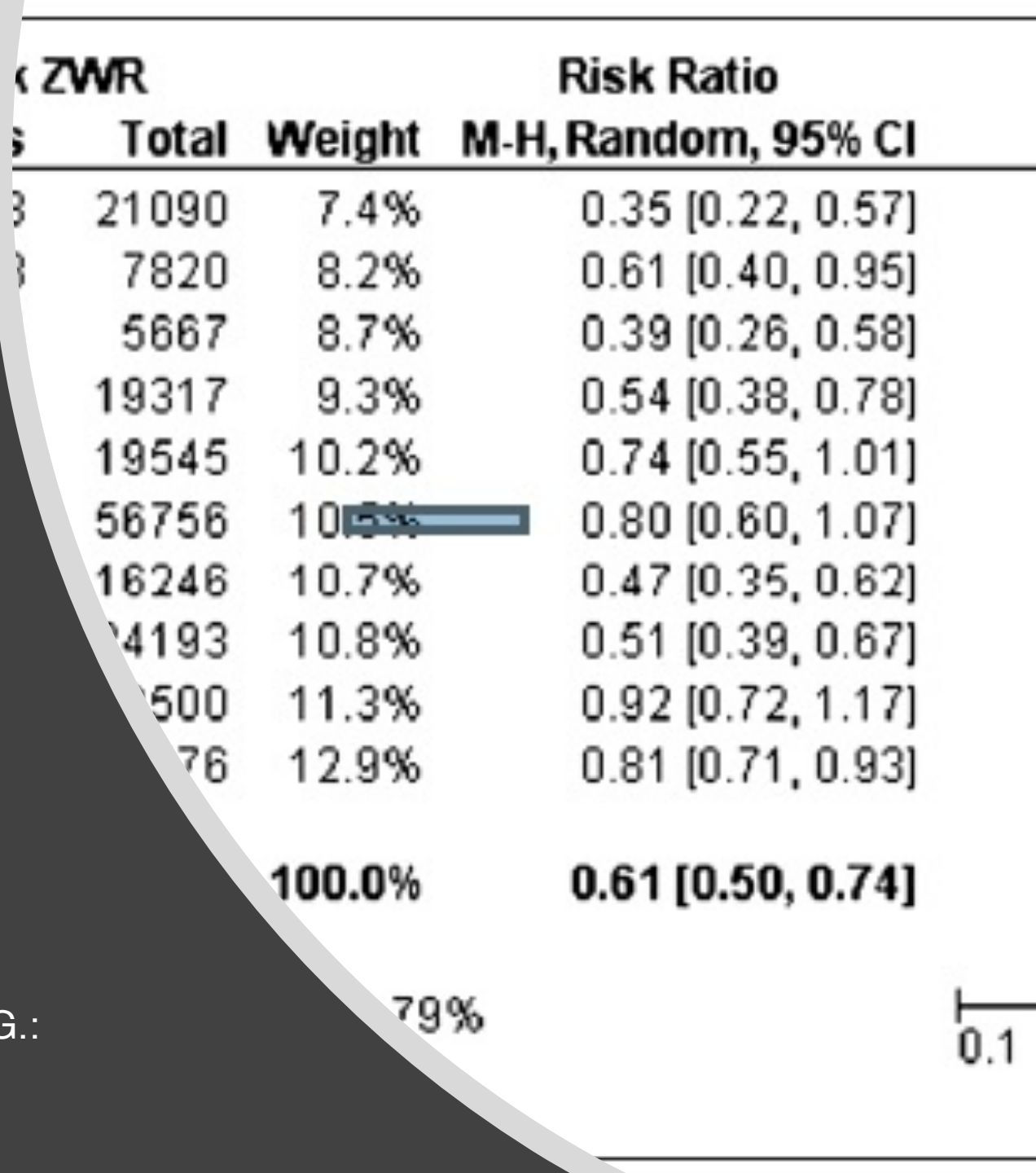

Efekty wprowadzenia zespołów wczesnego reagowania do szpitali

- zmniejszenie częstości występowania nagłego zatrzymania krążenia w szpitalach po wprowadzeniu ZWR, średnio o 39%*
- Racjonalizacja przyjęć do OIT
- Krótszy pobyt w OIT
- Redukcja readmisji do OIT

*McCannon C.J., Schall M.W., Calkins D.R., Nazem A.G.: Saving 100,000 lives in US hospitals. BMJ, 2006; 332: 1328–1330

Kryteria wezwania ZWR

- Skala objawowa (zasada 0-1)
- Systemy punktowe (NEWS 2)

	3	2	1	0	1
Rate	≤8		9-11	12-20	
ations	≤91	92-93	94-95	≥96	
tal		Yes		No	
	≤35		35.1-36.0	36.1-38.0	38.1-39
	≤90	19-100	101-110	111-219	
			41-50	51-90	91-11
				A	

Physiological Parameters	3	2	1	0	1	2	3
Respiration Rate (BPM)	≤8		9-11	12-20		21-24	≥25
Oxygen Saturations (%)	≤91	92-93	94-95	≥96			
Any Supplemental Oxygen		Yes		No			
Temperature (°C)	≤35		35.1-36.0	36.1-38.0	38.1-39.0	≥39.1	
Systolic Blood Pressure (mmHg)	≤90	19-100	101-110	111-219			≥220
Heart Rate (BPM)	≤40		41-50	51-90	91-110	111-130	≥131
Level of Consciousness				A			V, P or U

111

Zespół Wczesnego Reagowania

ZADZWOŃ PO ZESPÓŁ WCZESNEGO REAGOWANIA,
GDY POWAŻNIE NIEPOKOI CIĘ STAN PACJENTA
LUB GDY ZAUWAŻYSZ NAGŁĄ ZMIANĘ

- HR ≤ 40 lub ≥ 140 /min.
- BP skurczowe ≤ 80 mmHg lub ≥ 200 mmHg
- $\downarrow$ BP o > 40 mmHg
- $\downarrow$ diurezy do < 50 ml/4 godziny

- częstość oddechów < 8 min lub > 30 /min.
- SpO₂ $< 90\%$ na 50% tlenoterapii (ok. 6 l/min.)
- niedrożność dróg oddechowych
- duży niepokój oddechowy

- pogorszenie świadomości ($\downarrow$ GCS o ≥ 2 pkt.)
- śpiączka
- drgawki (niespodziewane lub długotrwałe)

Po wezwaniu

Zespołu Wczesnego Reagowania

- powiadom pozostałych członków zespołu oddziału macierzystego
- przygotuj dokumentację chorego (karta obserwacji, zlecenia)
- zmierz parametry:
  - HR
  - BP
  - SpO₂
  - temperatura
  - poziom glukozy
- sprawdź czy jest dostępny tlen i sprawny ssak
- zostań przy łóżku chorego
- należysz teraz do ZWR

111

Zespół Wczesnego Reagowania

RYŻURKA STANOWISKO NADZORU ELEKTRYCZNEGO

Po wezwaniu

Zespołu Wczesnego Reagowania

- powiadom pozostałych członków zespołu oddziału macierzystego
- przygotuj dokumentację chorego (karta obserwacji, zlecenia)
- zmierz parametry:
  - HR
  - BP
  - SpO₂
  - temperatura
  - poziom glukozy
- sprawdź czy jest dostępny tlen i sprawny ssak
- zostań przy łóżku chorego
- należysz teraz do ZWR

111

Zespół Wczesnego Reagowania

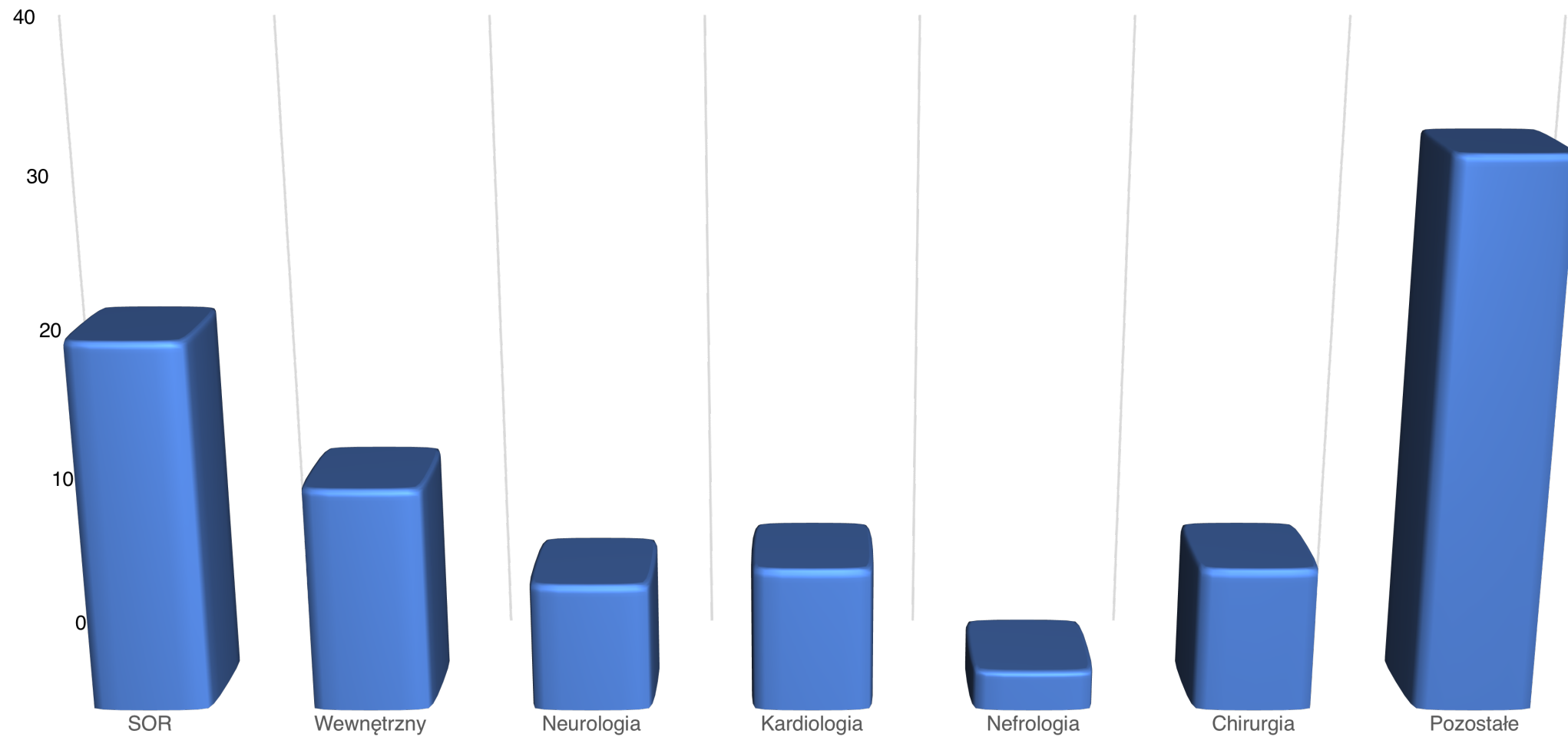
Na miejscu wezwania...

... zespół podejmuje działania interwencyjne, a następnie decyduje wspólnie z zespołem leczącym, czy pacjent może być nadal leczony na oddziale macierzystym, czy powinien zostać przeniesiony na inny oddział. Do zadań zespołu należy także podejmowanie decyzji limitujących terapię uporczywą.

Trochę statystyki....

Sepsa, to stan zagrożenia życia – szybsze postępowanie to większa szansa na przeżycie pacjenta

Surviving Sepsis
Campaign

The logo for the Surviving Sepsis Campaign, featuring a cluster of five dots of varying sizes and colors (green and blue) arranged in a semi-circle to the right of the text.

Sepsa - definicje

Surviving Sepsis Campaign

- **Sepsa** – zagrażająca życiu dysfunkcja narządowa spowodowana zaburzoną regulacją odpowiedzi ustroju na zakażenie
- **Wstrząs septyczny** – postać sepsy z zaburzeniami ze strony układu krążenia, metabolicznymi i na poziomie komórkowym, które wiążą się z większym ryzykiem zgonu.

SOFA Score

Variables/Points	1	2	3	4
Neurological Coma Score: Glasgow	13-14	10-12	6-9	< 6
Pulmonary PaO ₂ (mmHg) / FiO ₂	< 400	< 300	< 200 with respiratory support	< 100 with respiratory support
Cardiological Mean Systolic Arterial Pressure (mmHg)	< 70	Dopamine ≤ 5 or Dobutamine (whatever dose)	Dopamine > 5 or Adrenaline ≤ 0.1 or Noradrenaline ≤ 0.1	Dopamine > 15 or Adrenaline > 0.1 or Noradrenaline > 0.1
Renal Blood creatinine μmol/L (mg/L) or Diuresis mL/day	110-170 (1.2-1.9)	171-299 (2.0-3.4)	300-440 (3.5-4.9) or < 500	> 440 (> 5.0) or < 200
Haematological Platelets 10 ⁹ /L	< 150	< 100	< 50	< 20
Hepatic Blood bilirubin μmol/L (mg/dL)	20-32 (1.2-1.9)	33-101 (2.0-5.9)	102-204 (6.0-11.9)	> 204 (> 12.0)

Kryteria quickSOFA:

- częstość oddechu = 22/min i więcej;
- objawy zmienionego stanu świadomości;
- ciśnienie tętnicze skurczowe 100 mmHg i mniej

SCHEMAT IDENTYFIKACJI PACJENTÓW Z SEPSĄ I WSTRZĄSEM SEPTYCZNYM

Pacjent z rozpoznaniem lub podejrzeniem zakażenia

qSOFA ≥ 2 $\rightarrow$ NIE $\rightarrow$ monitoruj stan kliniczny

↓

TAK

↓

SOFA $\geq$ 2

TAK

Sepsa

Sepsa

Mimo podawania płynów:

1) konieczne podanie wazopresorów, aby $MAP \geq 65$ mmHg

i

2) stężenie mleczanów w surowicy > 2 mmol/l.

TAK

Wstrząs septyczny

Sepsa – pakiet 1h

1

Oznacz **stężenie mleczanów** we krwi

2

Pobierz **krew na posiewy** przed zastosowaniem antybiotyku

3

Zastosuj **antybiotyki** o szerokim spektrum działania

4

Rozpocznij szybkie przetaczanie **30 ml/kg roztworu krystaloidów**, jeśli występuje hipotensja lub stężenie mleczanów we krwi wynosi ≥ 4 mmol/l

5

Zastosuj **leki obkurczające naczynia** w razie hipotensji niereagującej na wstępną intensywną płynoterapię, aby utrzymać średnie ciśnienie tętnicze (MAP) ≥ 65 mm Hg

„Zalecono, aby dożylne leczenie przeciwdrobnoustrojowe rozpoczynać jak najwcześniej, tzn. **w ciągu 1 godziny od stwierdzenia sepsy** lub wstrząsu septycznego. Empiryczne stosowanie **≥1 leku o szerokim spektrum działania powinno uwzględniać aktywność przeciwko wszystkim najbardziej prawdopodobnym czynnikom etiologicznym** (bakterie, grzyby, wirusy). Zalecenie to warto uzupełnić informacją, że bardzo cenna jest znajomość lokalnych danych na temat drobnoustrojów (tzn. ich gatunków i lekowrażliwości) powodujących określone postaci kliniczne zakażeń w szpitalach i na poszczególnych oddziałach (*dane takie – najlepiej regularnie uaktualniane – mogą służyć za podstawę op*

Surviving Sepsis
Campaign

„Leczenie empiryczne należy zawęzić po wykryciu drobnoustroju i ustaleniu jego lekowrażliwości lub stwierdzeniu odpowiedniej poprawy stanu klinicznego”

Surviving Sepsis
Campaign

„We wstrząsie septycznym **deeskalację** przeprowadza się w ciągu kilku dni w miarę uzyskiwania poprawy stanu klinicznego i pojawiania się cech ustępowania zakażenia; dotyczy to leczenia skojarzonego (ukierunkowanego na ten sam patogen), zarówno empirycznego, jak i celowanego”

Surviving Sepsis
Campaign

Kontrola ogniska zakażenia

„Należy poszukiwać i ***najszybciej, jak to możliwe – rozpoznać albo wykluczyć zakażenie o określonym umiejscowieniu,*** wymagające niezwłocznej kontroli ogniska zakażenia, oraz ***zastosować konieczną interwencję tak szybko, jak to jest możliwe z medycznego i logistycznego punktu widzenia***”

Surviving Sepsis
Campaign

	Ilość zgłoszeń	Śmiertelność n [%]
2017	189	56 [29,6%]
2018	203	62[31%]
2019	???	???

Sepsa - lokalne dane statystyczne:

Podsumowanie:

- Wczesne rozpoznanie i wdrożenie leczenia poprawiają rokowanie u chorych w stanie zagrożenia życia
- Głównym celem ZWR jest wczesna identyfikacja pacjentów zagrożonych gwałtownym pogorszeniem stanu zdrowia lub zatrzymaniem krążenia oraz szybkie ustalenie i wdrożenie planu postępowania
- Sepsa, to stan zagrożenia życia – szybsze postępowanie to większa szansa na przeżycie pacjenta (kluczowa rola ZWR)

